

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld.

secretariaat: Meerkoetlaan 3, 3444 BH Woerden
internet: www.shhv.info

telefoon: 0348 - 41 41 26
e-mail: mail@shhv.info

postbank: 330797 t.n.v. Stichtings-Hollandse Historische Vereniging te Woerden

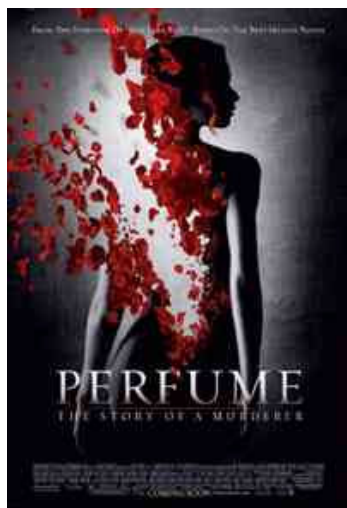
Woerden, januari 2009

Het bestuur van de Stichtings-Hollandse Historische Vereniging wenst u voor dit nieuwe jaar alle goeds. 2009 is wederom een jaar waarin een aantal jubilea en herdenkingen plaatsvindt. Twintig jaar geleden verdween het ijzeren gordijn (1989), tachtig jaar geleden vond de beurskrach plaats (1929), het geboortjaar van Louis Braille, Charles Darwin en Abraham Lincoln (allen 1809), Koningin Juliana (1909), Calvijn (1509), het sterfjaar van Haydn (1809). Tilburg heeft 200 jaar stadsrechten, Amersfoort 750 jaar en Woerden heeft voor het 600^e jaar het recht om een koeiemart te organiseren. Wij zullen bij onze programmering aan diverse thema's aandacht besteden. Wij hopen u weer vaak te mogen begroeten bij een van onze activiteiten.

Uitnodigingen: Het bestuur nodigt u van harte uit voor

1. Het Parfum Een film van Tom Tykwer uit 2006

op: **Woensdag 7 januari 2009 van 19.45 – 22.30 uur.**

in: **De Dam, Wilhelminaweg 79, 3441 XB Woerden**

Toegangsprijs: voor leden op vertoon van hun lidmaatschapskaart € 4,00.
Niet-leden: € 5,00.

Dit is het levensverhaal van Jean-Baptiste Grenouille die op 17 juli 1738 wordt geboren op de Parijse vismarkt. Zijn ongehuwde moeder probeert hem achter te laten tussen het visafval. Grenouille groeit op in een particulier weeshuis, en werkt later in een stinkende leerlooierij. Grenouille heeft geen eigen lichaamsgeur maar ziet die handicap gecompenseerd door een erg scherpe reukzin. Het lukt hem hulpje te worden bij een parfumeur, Giuseppe Baldini, wiens zaak hij in korte tijd tot grote bloei brengt. Stilaan raakt hij gefascineerd door de onweerstaanbare geur van jonge vrouwen. Maar zijn obsessie om op basis van dat aroma de perfecte parfum te ontwikkelen heeft dodelijke gevolgen...

Patrick Süskind werd in 1985 wereldberoemd met het onvergetelijke boek "Het Parfum", waarvan er wereldwijd meer dan 15 miljoen exemplaren werden verkocht. Miljoenen lezers vonden dat Het Parfum van Süskind onverfilmbaar is. Grenouille's hele ervaringswereld bereikt hem via geuren, wat zich al moeilijk laat beschrijven in woorden, laat staan in beelden.

De cast bestaat voornamelijk uit internationale sterren als Dustin Hoffman en Alan Rickman of sterren in wording zoals Ben Whishaw, die op voortreffelijke wijze de rol van Jean-Baptiste Grenouille neerzet.

LET OP: DE FILM BEGINT IETS VROEGER. Hij duurt 2,5 uur.

2. De (Oude) Rijn en Woerden door Bert Bakker

Jaagpad bij Nieuwerbrug

op: **Dinsdag 20 januari 2009 van 20.00 – 22.00 uur.**

in: **De Dam, Wilhelminaweg 79, 3441 XB Woerden**

Toegang gratis

De Rijn is ontstaan na de laatste ijstijd. Aanvankelijk een brede stroom, die door de Romeinen na enige schermutselingen tot de noordgrens van het Romeinse Rijk werd beschouwd. In het jaar 1122 werd de hoofdstroom verlegd naar de Lek door een dam bij Wijk bij Duurstede en bleef de Oude Rijn over als smal stroompje. Hoe heeft die rivier de ontwikkeling van onze streek en meer specifiek Woerden bepaald?

Z.O.Z.

Wilt u de nieuwsbrief ook per e-mail ontvangen, geef dan uw e-mailadres aan ons door. Denkt u er ook aan om uw nieuwe e-mailadres aan ons door te geven als dit gewijzigd is?

Het stukje rivier dat Oude Rijn heet

Zonder de Rijn was er geen Woerden geweest. Maar dit geldt voor heel wat steden langs de rivier. De Rijn was voor bijna heel West-Europa een bepalende economische kracht. Als Rotterdams journalist werd Bert Bakker tot vervelens toe geconfronteerd met de opmerking dat de Rijn-Delta de kurk was waarop de Nederlandse economie jarenlang heeft kunnen draaien en nog draait (Betuwelijn!). Maar in deze lezing gaat het vooral om wat de Rijn voor Woerden betekende en weer kan betekenen.

Bert Bakker is als voorzitter van de stichting Binnenstad in Balans nauw betrokken bij het initiatief om de Rijn weer terug te brengen in de Rijnstraat. Als journalist was hij al eerder met de Rijn bezig. In 1977 rond de Internationale Rijnfietsocht (stroomafwaarts) en tien jaar later toen hij met de initiatiefnemer Jan Boom de tocht nog eens stroomopwaarts over deed. Hij is ook bestuurslid van de SHHV.

Volgende activiteiten:

Woensdag 4 februari 2009: Film in De Dam

De volgende Heemtijsdinghen (2008-4) verschijnt eind januari 2009.

Ook in **2009** zullen wij doorgaan met films, lezingen, excursies en het uitgeven van boeken. En wellicht staat er zelfs nog wat nieuws op het programma. Blijf kijken!

Tussentijdse berichtgeving:

Rond 20 december hebben wij de leden die over e-mail beschikten nog op de hoogte kunnen stellen van een aantal historische films die vlak na kerst op de regionale zenders werden uitgezonden.

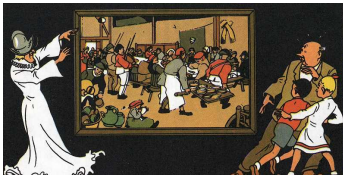
Op **RPLFM-TV** de film **Turf en Klei**. Deze wordt nog herhaald op

Maandag	29	december	11.00, 15.00 en 17.00 uur
Dinsdag	30	december	11.00, 15.00 en 17.00 uur
Donderdag	1	januari	11.00, 15.00 en 17.00 uur
Vrijdag	2	januari	11.00, 15.00 en 17.00 uur

Op **RTV Utrecht** op 28 december de achtdelige cyclus "**Het verleden van Utrecht**"

Indien u ook onze (onregelmatig verschijnende) tussentijdse berichtgeving wilt ontvangen, geef uw emailadres dan aan ons door.

Suske en Wiske op excursie?

Tijdens onze zomere excursie op 30 augustus jl. naar Mechelen en Gaasbeek in België, ontvingen de deelnemers een stripboek van Suske en Wiske. Helaas bleek toen pas dat dit niet het juiste verhaal was, dat bij de excursie hoorde. Met de leverancier van de stripboeken hebben wij inmiddels een akkoord bereikt. De deelnemers aan de excursie kunnen hun in de bus ontvangen exemplaar van "De spokenjagers" gratis omruilen tegen het goede boek "Het Spaanse Spook". Dat kan voor het laatst in januari 2009 op een van de komende gelegenheden bij onze boekentafel. Dus als u op woensdag 7 januari of dinsdag 20 januari 2009 bij een activiteit in Woerden het eerder ontvangen stripboek meebrengt, gaat u met het goede stripboek weer naar huis en heeft u nog een tastbare herinnering aan een geslaagde excursie.

Contributie 2009:

Het nieuwe contributiejaar is weer begonnen. Voor leden geldt een contributie van € 20,00 per jaar. Van partnerleden wordt een contributie van € 8,00 per jaar gevraagd. **De contributie voor 2009 (en een vrijwillige hogere bijdrage, die wij zeer op prijs stellen) kan overgemaakt worden op postbanknummer 330797 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden.**

Let u goed op de tenaamstelling? Anders wordt uw overboeking weer teruggestort. U kunt uw bijdrage overmaken onder vermelding van uw lidnummer (dat vindt u op uw lidmaatschapskaartje). Eind januari 2009 worden de facturen verzonden aan leden die dan nog niet betaald hebben. Als de contributie eind maart 2009 niet is ontvangen, wordt de verzending van nieuwsbrieven en Heemtijsdinghen opgeschort.

In 2009 worden geen nieuwe lidmaatschapskaartjes verstrekt. Uw kaartje uit 2008 blijft dus geldig.

Reconstructie “De Meern I” gaat varen

Het origineel (foto uit 2003)

Hoe het is begonnen

In 2003 is de “de Meern I” in het weiland van wat nu Veldhuizen (Leidsche Rijn) heet, gevonden.

Het uit de grond halen van de scheepsresten heeft in twee weekenden 30.000 bezoekers getrokken. Daarbij waren o.a. de directeuren van de Bouwloods Utrecht en het Utrechts Landschap aanwezig. Samen hebben zij bedacht dat het schip een schitterend object was om als leerwerkproject te gaan herbouwen en ook weer terug te brengen in het landschap van de omgeving van Utrecht.

De resten

De resten van de “De Meern I” worden in het NISA (Nationaal Instituut voor Scheeps- en onderwater Archeologie) in Lelystad gerestaureerd. Het eindresultaat zal in de toekomst in een museum op het terrein van de Bouwloods in Vleuten worden tentoongesteld.

Bouw

In nauwe samenwerking met Het Utrechts Landschap wordt sinds 2006 door Stichting Bouwloods Utrecht in Leidsche Rijn een reconstructie gebouwd van het Romeinse schip De Meern I. Dit Romeinse vrachtschip van bijna 26 meter lang en ongeveer 3 meter breed wordt in het voorjaar van 2009 vaarklaar opgeleverd. Het wordt zoveel mogelijk origineel gebouwd, o.a. door gebruik te maken van origineel eikenhout (uit Drenthe).

Exploitatie

Omdat tussen Utrecht en Woerden geen vaarmogelijkheden op de Rijn zijn, krijgt het schip een ligplaats in de haven van Woerden en zal educatieve vaarten in groot Woerden gaan maken, zowel in de Woerdense singels als over de Oude Rijn in de richting van Bodegraven (Wierickerschans). De mogelijkheden om ook de Grecht op te varen worden nog onderzocht.

Alle vaarten worden door een goed opgeleide gids omlijst met toepasselijke informatie over omgeving, de geschiedenis van Woerden, haar Romeins verleden en het schip zelf. Voorafgaand aan de vaarten door de Woerdense singels wordt een stadswandeling, een bezoek aan het drive-in museum of het stadsmuseum of een bezoek aan het kasteel aangeboden.

Vanaf mei 2009 vaart men in Woerden over de singels in ieder geval 2 maal heen en weer op woensdagmorgen en 2 maal heen en weer op zaterdagmiddag.

Wat moet er nog gebeuren voor het zover is

Er wordt hard gewerkt om de exploitatie van dit Romeinse schip mogelijk te maken. Het gebruik van het schip is door Het Utrechts Landschap aan de gemeente Woerden aangeboden en die heeft op haar beurt gezocht naar een stichting die e.e.a. mogelijk kan maken. De stichting wordt omstreeks maart 2009 opgericht en heeft als primaire doelstelling (voorstel voor statuten dat nog moet worden goedgekeurd):

De exploitatie en het onderhoud van de reconstructie van het Romeinse schip 'De Meern I' dat eigendom is van de stichting “Het Utrechts Landschap”. Onder exploitatie wordt verstaan het aanbieden van informatieve vaarten door de wateren van (groot) Woerden met als aandachtsgebieden de Romeinse en middeleeuwse geschiedenis, de Oude Hollandse en Nieuw Hollandse Waterlinie, de cultuur-historische aspecten en de unieke landschappelijke aspecten van het westen van de provincie Utrecht.

En zoals altijd maken ook hier vele handen licht werk. Daarom zoeken de organisatoren nog een aantal enthousiaste vrijwilligers die affiniteit met Woerden en haar Romeins verleden hebben en die willen meehelpen. Het gaat om:

- Kwartiermakers/bestuursleden
- Schippers met groot vaarbewijs en matrozen
- Technisch personeel voor onderhoud e.d.
- Gidsen om de vaarten met interessante feiten te omlijsten
- Administratieve krachten (boekingen, PR, website onderhoud)

De reproductie van de “De Meern I”.

Indien dit project uw interesse heeft gewekt, kunt u contact opnemen met Henk Vlot, kwartiermaker van de stichting i.o. (e-mail henk.vlot@xs4all.nl, tel. 0348-480 255).

De stichting i.o. zoekt ook sympathisanten die het project financieel willen steunen. Daartoe zal o.a. een systeem van "Vrienden" in het leven geroepen worden. Een vriend krijgt voor een vast bedrag per jaar een prominente plaats op alle communicatie-uitingen van de stichting. Daarnaast mag een vriend eenmaal per jaar, op een nader overeen te komen tijdstip, het schip voor eigen gebruik aanvragen.

Nieuwjaarsreceptie gemeente Woerden in het teken van 600 jaar Koeiemart.

Op 5 juli 1410 kreeg Woerden het recht om een jaarlijkse Paardenmarkt (de laatste 3 dagen van juli) en koeienmarkt (toen op 10 oktober) te houden. In 2009 hebben we dat recht dus voor de 600^e keer.

In de 16e en 17e eeuw kwamen er bij de eigenlijke markt steeds meer kermisactiviteiten. Ook muzikanten, standwerkers en stuntwerkers waren rond de markt te vinden. Op marktdagen stonden in de Havenstraat, de Kerkstraat, de Kruisstraat en de Voorstraat twee rijen dieren: in vroeger tijd soms wel duizend paarden en enige duizenden koeien en kalveren. Ter bescherming van de gevels en hardstenen stoepen werden deze met planken betimmerd.

De data voor de te houden markten veranderden in de loop der tijd. Tot 1935 werden er twee aparte markten gehouden voor runderen en paarden, terwijl er vanaf 1920 sprake was van een tweede najaarsmarkt in november voor vee en paarden.

In de 20e eeuw verdween de zogenaamde tweede najaarsmarkt en de "grote najaarsmarkt voor vee en paarden" bleef over. In de volksmond wordt deze de "koeienmarkt" genoemd, welke nog steeds als vanouds wordt gehouden op de woensdag na 20 oktober. Door de verscherpte maatregelen na de laatste MKZ-crisis is de hoeveelheid beesten op de markt symbolisch te noemen. Het eten van erwtensoep (snert) en poffertjes zijn tradities, die zich staande hebben gehouden temidden van het vermaak van de moderne tijd.

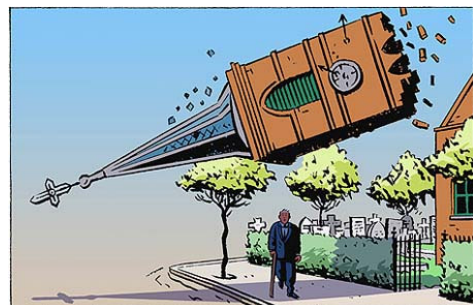
Stad waar het Groene Hart klopt

In verband met dat 600-jarig bestaan zal een deel van de festiviteiten in Woerden dit jaar in het teken van koeien en markten staan. Dat begint al op vrijdag 2 januari tijdens de gemeentelijke nieuwjaarsreceptie op het Kerkplein in Woerden van 19.00-21.30 uur. Maar ook verderop in het jaar zult u nog veel merken van festiviteiten, waarmee Woerden tot uitdrukking brengt dat het een (historische) stad is, waar het Groene Hart klopt.

Vanaf 1 januari 2009 heeft de gemeente Woerden voor vrijwilligers een collectieve verzekering afgesloten. De gemeente benadrukt met de collectieve verzekering het maatschappelijk belang van vrijwilligers en wil de drempel om vrijwilligerswerk te doen verlagen. Op deze manier zijn de risico's van vrijwilligers werk zo goed mogelijk afgedekt. Deze verzekering is ook van toepassing op vrijwilligers die werkzaamheden voor de SHHV verrichten. Er geldt geen leeftijdsgrens. De verzekering is een aanvulling op andere bestaande verzekeringen. Wij kunnen ons niet voorstellen dat er nu nog een reden is om niet actief deel te nemen aan vrijwilligersactiviteiten van de SHHV.

Vrijwilligersverzekering

Met vriendelijke groet
Namens het bestuur
Lex Albers, voorzitter